

DEBRECZENI LAPOK

ELŐFIZETÉSI-ÁR:

Egész évre 2 frt
Fél évre 1 „
Vidékre egész évre 60 krajczárral több.

Hirdetés árak egyezség szerint. — Nyilttér sora 10 kr.

Felelős szerkesztő:

THAN GYULA.

Kiadó és laptulajdonos:

SCHWARZ I. IMRE.

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Debreczen, Széchenyi-utca 1813. szám.
Minden e lap szellemi vagy anyagi részét illető küldemény ide intézendő.

A DEBRECZENI LAPOK megjelenik minden vasárnap.

Egyes szám ára 4 kr. Kapható minden tőzsdézen.

A kisiparosok sorsa.

Mindenki által ismert, szomorú tény, hogy a kisiparosok sorsa kedvezőtlen a legtöbb kézmű ipari szakmánál. Odáig tehát még eljutottunk, hogy a bajt felismerte a kormány, országgyűlés és társadalom s nem lehet tagadni, hogy legalább a jók arat meg van mindenkihez a bajon segíteni. — Mindnyájan óhajtjuk a kisiparos jobb sorsát, mert kapcsolatos ezzel az egész társadalomé. Nemcsak a múlt szempontjából kell a kisiparos osztály fellendülésére törekedni, hanem a jövő érdekében.

Lehetné kell tenni erős polgári osztály képződését, egy középosztályt, mely azonban kisiparos nélkül el sem gondolható. Hisz épen azért fejlődik hazánkban lassan a közép elem, mivel a kisiparosok anyagi helyzete kedvezőtlen.

Az új idő nem is mindenben kedvez annak. Ezzel tisztában kell lenni, midőn a kisiparos sorsáról szólunk. Tudnunk kell, hogy az emberi művelődés a munka fejlődése s haladása, közlekedési eszközök, találmányok mindinkább a tömegre s nem az egyesre fektetik a súlyt.

Manapság minden nagy arányu, a termelés, a fogyasztás. A termelt árucikkek alacsony árát a tömeges előállításal együtt járó olcsósággal igyekeznek elő-

állítani mert máskülönb a termelő ki nem jöhet. A gép csak úgy fizeti ki magát, ha sokat, tehát olcsón termel. A vasut, a hajó tömeges szállításra van berendezve s veszteség ha nem tömegesen fuvaroz.

Hát ezzel, ha nehezen is, meg kell barátkozni a kisiparosnak épp úgy, mint mindenkinek. S ha ezzel megbarátkozunk s az új időkhöz simulunk, ennek előnyeit felhasználjuk, a kisiparos osztály számos baján segíthetünk. De csakis ezzel, mert ne higgye senki, hogy a számosak által kívánt régi eszközök célra vezetnek. Nem bizonyára kiki szívesen vágyódik vissza az ugynevezett régi, egyszerű világba, mikor kevés volt az igény. tehát elégedettebb a nép, mikor az iparossegéd, az inas mintegy családtagja volt a mesternek; mikor „jó ára” volt az iparozóknak, de csak azért, mert kevés volt a termelési költség, a szükséglet; jók voltak a vásárok, mert nem volt vasut. távirat.

Ezek az idők letűntek, mint letűnik az ember ifjúsága, mikor aranyos színben látja a világot s élte későbbi küzdelmeiben hiába vágyik vissza az ember a rózsás ifju korba, az idő csak röpül, halad felette. Így vagyunk a világon minden dologgal, így van a kis iparos osztály is. S nem bátor embernek tartanók-e azt, ki meg akarja gátolni az idő telését, ki azt

hiszi, hogy mindig szende, viruló hajadon.

Szomorú tévedés s keserves csalódás tehát azt hinni, hogy ha néhány régi intézmény — miket az iparos-osztály kíván — újra behoznánk, a kisiparos osztály sorsa jobbra fordulna. Bizony nem, mert csak a legutóbbi husz év alatt is, nálunk is minden gyökeresen megváltozott, más lett a szokás. a divat, a törekvés: lakásban, viseletben, szórakozásban. Nagy ünnepeken is ritkán lehet már látni a régi szép magyar viseletet, mert olcsóbb az európai, — vagy mint nálunk nevezik a német ruha, kiszorult a ránczos magyar czizma, kivált a nőknél; eltűnt a czifra szűr, a fűrtös guba, az ezüst gombos mente, a darutollas pörgekalap, a régi női viselet. A háztartásban politiros butorok, porcellán edények, petroleum-lámpák, vasfűzők, takarék-tűzhelyek stbi vannak már mindenütt használatban.

Hát hiheti-e azt a kisiparos, hogy mindezt meglehet változtatni, hogy van-e olyan hatalom, — mely ezt megtudja gátolni? S helyesen cselekszik-e azon iparos, ki nem veszi tudomásul az újabb szokást, a divatot, az izlést s készíti — mint régente — folytonosan csak régi lábbelit, czifra szűrt, tulipántos ládát stbi, mikor már igen kevés vevője akad! Könnyű mindezekre a válasz s megadhatja

A »DEBRECZENI LAPOK« TÁRCAJA

Paraszthűség.

(Irtá Than Gyula; először adatott a debreczeni színházban október 14-én.)

Az e heti színházi műsor premierrel kezdődött; ekkor volt ugyanis a „Paraszthűség” bemutató előadása, mely előadás elé annyival nagyobb érdeklődéssel nézett a közönség, mert a mű szerzője debreczeni hírlapíró. Than Gyula itt nevelkedett városunkban, itt lett hírlapíróvá s kevés idő kivételével itt működik egy évtized óta. Mint jó hírlapíró, mint jó szerkesztő nem ismeretlen az újság-olvasó, az irodalmat pártoló közönség előtt.

Nagy érdeklődéssel várta tehát a közönség a bemutató előadást, melyen Than Gyula bebizonyította, hogy mint szindarab író is avatott kezekkel vezeti tollát.

Már vasárnap délelőtt alig lehetett helyet kapni a színházban, mely estére zsufolásig megtelt. Még a színész páholyokban is ismeretlen arcok várták fokozott kíváncsisággal a függöny felgördülését.

A „Paraszthűség”, — mondjuk ki minden előzetes bevezetés nélkül határozott sikert aratott. Kedvezően fogadta a közönség, mely felvonások után hét ízben hívta lámpák elé a fiatal szerzőt, kedvezően fogadta a sajtó, mely olyan kritikával tüntette ki, mint a vidéki írók darabjai közül már igen régen egyet se.

A „Paraszthűség” pedig megérdemelte ezt a kitüntető fogadtatást.

Mese-szövése érdekfeszítő, alakjai az életből vannak véve. A szerző ismeri a szinpad hatását titkait, ezt bizonyítja a második felvonás végső jelenete, mely fénypontja a darabnak. Altalában pedig a drámai jelenetek vannak igen sok erővel megírva. A darab meséje a következő:

Bodrog Bálint jómódu parasztagazda háznál esküvőre készülnek. Leánya Eszti ke lakodalma közeledik. Epen az esküvő napján jön a házhoz a hatodik faluból Bokorné Csillag Mártha nevű, fiatal paraszt menyecske, ki adósa Bodrog urannak. Ezt az asszonyt 16 évvel ezelőtt 3 esztendő kis fiával a legnagyobb nyomorban hagyta el ura, s törvényesen máig sincsenek elválva, mert semmit sem tudhat az uráról, úgy világnak ment az. A nyomor keserű perezeiben 16 év előtt ismerkedett meg Bodroggal, ki a vásárról hazatérőben nehézbeteg feleségével és kis leánykájával a téli éjszakán az elhagyott Bokorné viskójában talál menedéket s Bodrogné ott is halt meg. Bodrog a szegény elhagyott asszony sorsán segíteni akarván, 600 frt kölcsönt adott neki s Bokorné így földet és házat szerezhetett magának. Fia is felnővén, csendes békeségben éltek együtt. A 600 frt utolsó részét hozta most el az asszony Bodrognak s Pista fia is velejött, hogy hálát mondjanak a derék Bodrognak. A Pista gyerek édes anyját keresve utóbb jön Bodrog házához s az udvaron találkozik a virágaitól bucsuzó Esztikével, kitől

megtudja, hogy menyasszony és ma lesz az esküvője. A legény és leány kölcsönösen megtetszenek egymásnak. De a szegény Pista mást nem tehet, mint szerencsét kíván Esztikének s azzal anyjával a kertbe vonul. Megérkezett a násznép és a vőlegény Orbán Tamás telkes gazda személyében. Bokorné a kertből visszatérve Orbán Tamásban egykori urára ismer — s a szenvedélyeit feledve, először is arra gondol, hogy jötevőjének leányát megmentse a szegénytől és a boldogtalanságtól.

A násznép a házba vonul, de Orbánt Bokorné visszatartja a „paraszthűség-re” hivatkozva, szemrehányások közt rábíri Orbánt, hogy ne menjen esküvőre Esztikével. Orbán aztán az induló félben levő násznép elé lépve így szól Esztikéhez:

— Gyötrődés tövise marja, tépi a szívetmet . . . Nem! . . .

— Nem . . . Szakítsd le a fátyolt — tépd le a koszorút, — nem megyünk — nem mehetünk az esküvőre! . . .

A násznép álmélkodása közben Bokorné e szavakkal végzi be a hatásos felvonást:

— Legyen meg a te akaratod Istenem!

A 2-dik felvonás az előbbi színen játszik. Senki sem tudja s Orbán sem akarja megvallani a visszalépés okát. Bodrog és leánya így szegyenben maradván mindenképen ki akarják tudni a dolgot. Mártha asszony lelki furdalást érez amiatt, hogy a szegényt ő hozta a jóltevőjének a házára de nem meri megmondani az igazat. Pista sejtí, hogy anyja tudja a visszalépés okát, de hasztalan faggatja

ezt magának minden higgadtan gondolkozó kisiparos.

S ha megadta, reá kell jönni, hogy a kisiparos sorsa csak úgy válhatik ismét jobbra, ha a munkaelőállításban lépés tart a szokással, az izléssel, hisz ő neki magának is életmódjában, háztartásában is más lett szokása. Csak úgy válhatik sorsa jobbra, ha hozzásimul a világ újabb rendjéhez, sőt igyekszik saját maga ipara számára kihasználni mindazon előnyöket, miket a mai kor lehetővé tesz.

Ha tanul, ha izlését fejleszti, ha szakmájában alaposan otthon van s igyekszik azokat a munkaeszközöket, segédgépeket alkalmazni, miket a gyáripár használ, ha erősen összetart, egymással szövetkezik: akkor feltartóztatja a hanyatlást s újra jobb napok virradhatnak reá.

Első sorban lehet tanult, képzett iparosokat kell nevelni, az inasokat alaposan kiképezni, a segédek tovább képzésére kiváló gondot fordítani, mert ezáltal szebben, izlésebben termelhetünk s szerencsére van is, lesz is, mindig oly elég nagy közönség, mely a jó s szép munkát keresi és szereti. Hogy pedig ez drága ne legyen tehát, hogy a kisiparos is versenyezhesen, neki is használni kell újabb munkaeszközöket, segédgépeket. Minden szakmában vannak ilyenek, de mit ér, ha nálunk félnek tőle, mert nem ismerik, pedig a gépek meghonosítása a legfőbb dolog.

Vajjon a mezőgazda — még a kicsi is nem így tesz?! Hol szántanak ma már faekével, hol nem csépelnek géppel, hol nem rostálnak új fajta rostával?! Miért ne tenne így a kis iparos? Ha megmaradni s élni akar, így is kell tenni. A géptől nem félni, s azzal megbarátkozni kell. Mikor a varrógépet feltalálták, szabó stb. mind megijedtek s ma szabó, cipész, stb. szinte csodálkozik, hogy miként is lehetett el varrógép nélkül, hiszen ma a

varrógép hűséges segítője, megélhetésének fontos eszköze.

A kisiparos sorsának jobbrafordulata remélhető továbbá a szövetkezéstől Külföldön nagy sikereket értek el, de vannak már nálunk is biztató példák. Sajnos azonban, hogy az önbizalommal együtt az iparos osztály összetartozási érzete is nagyon megcsappant. Egyesült erővel törre lehet hatni, mint szétforgácsoltan ez oly régi igazság, mint a világ. És még sem követik. A szövetkezés a kisiparososztály boldogulása számos feltételeit megtalálná. Ámde egymásiránt bizalmatlan. A vagyonosabb nem törődik a szegényebbel s ha oly sűrűn emlegetik a régi időket, próbálja ezt erkölcsileg visszaállítani azzal, hogy az egy mesterségen hűségesen összetartsanak, egymással szövetkezzenek, igyekezzenek közösen eljárni s így ez oldalról is biztosítani a kisiparos osztálynak az új időknek alapvonását képező előnyét.

Ezeket kell fontolóra venni, ha a kisiparos osztály helyzetéről beszélünk. Ez első sorban a kis iparosok ügye ugyan, de egyúttal mindnyájunké, az egész társadalomé, mely bizonyára szívesen támogatja a kisiparos osztály nemes törekvéseit.

Színvai István.

A nőülésről.

Rendes statisztikát vezetni a nőülések-ről most még bajos; annak megkönnyítésén most fáradoznak a törvényhozók, de amint nem rég egy nagyon kedves és nem kevésbé szellemes női társaságban hallottam, a legutolsó évtized elszomorító adatait szolgáltatta arra nézve, mily óriási mérvben és arányban szaporodott el a 30—40 éves nőülmi nem akaró uri egyének száma. Ugyanakkor egy irói kör nős és nem nős tagjai arról számoltak be adatokkal, hogy a férjhez menendő hölgyek számaránya a fentebb említettekhez hasonló méretekben gyarapodott.

Voltak érvek és ellenérvek, pártállásfog-

lalások jobbra és balra, megindokolások erős argumentumokkal s a dolog vége a nőülés feletti vitának az lett, hogy egyik párt vagy fél sem lett meggyőzhető s megnyerhető egy ezen a téren létesítendő önálló eszmének a jövőre nézve.

Elointe bármily tréfás színezetűnek tűnt is fel előttem a nőülés kérdésének vitatása, később összegezve a felsorolt indokokat, komolyabb tárgyúnak találtam azt s az ideálisabb részét egy kis időre félre téve, úgy tártam s rá is jöttem, hogy általa egy állam közgazdasági érdeke nagyon is érintve van. Szükségesnek tartom a nőülést a magyarság megerősödésének és fentartásának, meg elszaporodásának érdekében első helyen és különösebben is, hogy az utolsó tíz év halál-ozási statisztikáját a következő tíz év születési statisztikája számarányban legalább is kétszeresen mulja felül. E pontban — eltekintve, hogy az államnak nálunk egészséges, ép emberi erőre igen-igen nagy szüksége van, — röviden talán mindent elmondtam.

Most némely tapasztalt és hallott okát említem fel, miért lazul a nőülési kedv a férfiaknál, mely megint szorosán vett közgazdasági kérdés.

Általánosan a nők kielégíthetetlen hajlamát a fényűzés iránt hozzák fel indokol és talán sok esetben nem tévesen, amely tulajdonnal meg aztán más is karöltve jár, a férj és — esetleg — család elhanyagolása. De hát lehet-nénk mi férfiak gyöngédtelemek s a magunk hibáját be ne ismernénk? Bennünk is van hiba elég és végtére a lelkületében romlatlan jó nőt alakítani lehet, — szerintem ez nem döntő argumentum arra, hogy valaki ne nőüljön. — Okul adják aztán a hozományt, mely az iparos, kereskedő, gazda, sőt a hivatalnok osztály részéről is napjainkban elengedhetetlen kelléke gyanánt tekintetik a házasságnak. — Az igaz, hogy ezeknél jól esnek vállalatuk kezdéséhez némi vagyon, de ha csak egy államilag szervezett olcsó pénzügyi intézet amortisationalis előlegeket nem osztogat, úgy látszik, maholnap lejár a hozományos világ eldorádója. Itt játszik közibe a közgazdasági kérdésnek az idealizmus. Szerelmi avagy érdekházasságot kössünk-e? Ha az előbbi pártolom, talán túl naivnak tarthatom, annyira pedig magam is idealista vagyok, hogy az utóbbit nem szeretem. Bármelyiket fogadjuk azonban el, esélyességgel ezélt érünk — s látni fogjuk, hogy évek multán az érdekházasság is bír idealizmussal, ha mint férj és apa, ha mint nő és anya megtettük ha-

Bokorné nem akarja megvallani, Bodrog a plébános segítségét veszi igénybe, hogy Orbántól megtudják az igazat, de mind hasztalan.

Esztike — ki amugy is csak az apja kivánságára ment volna a jóval idősebb Orbánhoz — a vőlegény után nem igen busul, hanem Pistát forgatja az eszében. És mikor Pistával szemben áll, bevallja neki, hogy gyűlöli Orbánt. S egy ügyesen megírt jelenetből megértjük, hogy Esztike és Pista nagyon szeretik már — egymást.

Pista ezt bevallja anyjának, ki megdöbben a váratlan fordulatra és ezt a szerelmet el akarja hallgattatni Pista szívében. De ott terem a leány és az is kéri Mártát, hogy ne legyen a boldogságuknak ellene.

Bodrog kérve kéri Mártát, hogy mondja meg a visszalépés okát — mert Orbán a plébános előtt bevallotta, hogy Mártha idézte elő. Mártha csak annyit mond meg, hogy ő Esztikét akarta mngmenteni, de akkor elő áll Pista és felfedi Bodrog előtt, hogy ő szereti Esztikét és adja neki őt — így megmenti a falu nyelvével.

E szavakból Bodrog azt következteti, hogy Mártha a gazdag Bodrog Esztikét a fiának akarta megszerezni és azért akadályozta meg az esküvőt.

Orbán Tamás igazat adva Bodrog feltevésének, kiméletlen szavakban fakad ki Mártá ellen mit Pista nem hallgathat el és rendre utasítja.

Orbán, Pistát a Mártha szeretőjének

tartva, újabb sértő kifejezéseket vág Mártha arcába. Erre Pista fejszét ragad, de Mártha e szavakkal: Pista! Pista! ez az édes apád állja el az utját. Ezzel végződik a 2-dik felvonás.

A harmadik felvonásban Orbán — igaz nevén Bokor — a nagy lelki rázkódások következtében nagy beteg lesz, mely betegsége alatt őt Mártha ápolja s úgy egyik, mint a másiknak szívében felébred a régi édes szerelem érzete s nem csak ők békülnek ki, de Pista és Esztike is egygyé lesznek. Így aztán a három felvonáson keresztül folyvást ehezű Fütőri Gabi végre-valahára jóllakhatik.

Mint a meséből is láthatni a darab teljesen eredeti, nem más népszimű utánzata.

Legfőbb érdeme a darabnak minden mondatában gyönyörű nyelvezete. Nagyon elégséges komikumot elegyít bele a darabba Fütőri Gabi a mindig éhes mindenés és Bekecs Zsuzsa főző asszony. Előbbi Krémer, — utóbbit Loesarekné játszotta nagy sikerrel.

A fényes sikerben nagy része volt mindenesetre ami szintársulatunk tagjainak is.

Bokorné Csillag Mártát A r d a i Ida játszotta, kidomborítván a halás drámai szerepet a legutolsó mozdulatig.

Tiszayné Ellinger Ilona Esztike szerepében mutatott be művészi alakítást. Rózsahegyi, Pethes Imre, Sándor Emil, Bács mindannyian kifogástalanul játszottak.

A darabban előforduló magyar nótákat, a darab zenéjét Z n o j e m s z k y karnagy állította össze sok ügyességgel.

Már említve volt, hogy a közönség milyen gyakori tapssal tüntette ki a szerzőt, az első felvonás után pedig koszorut nyújtottak fel neki a zenekarból. — Az egyik diszes palma koszoru volt nemzeti színű szalaggal, melyen a következő felirás volt olvasható: „T h a n G y u l á n a k, a „P a r a s z t h ú s é g s z e r z ő é n e k: — I g a z j ó b a r á t a i”. Ezzel a koszorúval debreczeni jó barátai lepték meg a szerzőt, míg a másik koszorut (babér koszoru) szabadkai ismerősei küldték. A széles kék-fehér szallagon a következő felirás állott: Küzdve küzdj és bizva bizzál”. Szerző ezenkívül számos üdvözlő irattal, sürgönyt kapott, nagyobb részével előadás alatt keresvén fel. — Több ajándék tárgygyal tisztelték meg barátai, ismerősei első darabjának sikerülte alkalmából, melyek közül különösen szép egy ezüst toll-tartó. — Ebből is látható, hogy a „D e b r e c z e n i L a p o k” szerkesztője T h a n Gyula nem hiába való munkát végzett s nagy érdeklődéssel várja a közönség a fiatal hírlapíró második munkáját, talán a mostaninál egy még jobbat, egy még sikerültebbet.

Exszelsziort! !

Szatyí.

zánk és a társadalom által reánk rótt legszen-
tebb kötelességünket.

Nagyaranyu nemzeti és közgazdasági kér-
désrel függ össze a nősülés kérdése s annak
kedvezőbb irányba való terelése nem kicsiny-
lendő állami érdek; legszebb feladata volna
pedig a szülőknek már a zsenge gyermekkor-
ban ezekre az érdekekre való tekintetből is,
melylyel egyttal hazafini kötelességeket rón-
nak le, odatörekedni, hogy leányaik, a jövő
nemzedék megalkotói, a gyakorlati élet köve-
telményéhez mért nevelésben részesüljenek s
ezt látva a finemzedék, ne legyen oka a nem-
nősülés döntő argumentumaival dobálózni. A
fiatal nősülő nemzedéknek pedig a kifejtett
közgazdasági, nemzeti és állami érdekeket
hordva szem előtt, hogy nősülni kedvet kap-
janak, egyedül hazájuk hiven való szeretetét
ajánlom.

Bernácsky János.

A városháza és a királyi tábla.

— Uj építkezések. —

A nagyobb építkezéseket vezető bizott-
ság szerdán délelőtt két nagyszabásu köz-
építkezés ügyét tárgyalta.

A városháza kibővítési terveit illetőleg
elfogadta a bíráló bizottságnak lapunk szombati
számában ösmertetett véleményét és a
maga részéről is ajánlja, hogy a „Hortobágy“
és a „Déliab“ jeligéjű vázlatos tervek ré-
szére a 600—600 koronás pályadíj kiadassék;
a „Vörös pont“ és a „Jó szerencse“ jeligéjű
vázlatos tervek pedig gondos munkáért és
esinos kivitelért dícséretben részesüljenek.

A díjazásra ajánlott két tervet egyenlő
értékűnek véleményezi a bizottság s a bírál-
ókkal egyetértőleg javasolja, hogy mivel
kivitel esetén mindkettőn módosításokat kell
tenni, — ez idő szerint egyik tervkészítő sem
volna megbízandó a részletes tervek kidolgo-
zásával, — hanem mindketten szállitassanak
fel, a terveknek a bírálati jegyzőkönyvben
foglalt észrevételek szerint való átalakítására.

Ezután felolvasták Gerster Kálmán bu-
dapesti műépítész, a gazdasági iskola és városi
kórház tervezőjének tegnap érkezett levelét,
a ki abban kijelenti, hogy a Hortobágy jel-
igéjű pályatervnek ő a készítője s miután a
lapok e tervet már nyilvánosságra hozták, —
a szűkebb körü pályázatban nem fog részt
venni. A bizottság erre azt válaszolta, hogy
Gerster Kálmán kijelentését nem tartja figye-
lembe vehetőnek. Most már a tanács fog
végrelegesen dönteni a pályatervet felett s a
jeligés levélkéket valószínűleg már a holnapi
ülésben felbontja. A terveket azután köz-
szemlére bocsátják.

A bizottság a kir. tábla palotájának
Wagner Gyula műépítész által készített ter-
veit tárgyalta végül, melyeket elfogadott. Az
építési költségek 185,000 frtra vannak előirá-
nyozva. Minthogy azonban a tanácsnak az
összes építési és felszerelési költségek enge-
délyezését kell kérnie a közgyűléstől. a bi-
zottság fölkérendőnek tartja a kir. tábla el-
nökét, hogy a tanácssal előlegesen tudassa
a felszerelési tárgyak költségvetését is.

Ugyanezzel kapcsolatban Stáhl Géza h.
főmérnök előterjesztette, hogy a Széchényi
utcai iskola áthelyezéséről, valamint a régi
épületek lebontásáról már most kell gondos-
kodni. — A bizottság ez előterjesztéséhez
szintén hozzájárult.

A költöző ev. ref. leányiskolát addig
mig valahol kadasutczán alkalmas telket tal-
lál a tanács, megfelelően lehet elhelyezni
ideiglenesen a r. kath. fiu iskola régi épüle-
tében.

Debreczeni hírek.

* Szunyogh Sándor kitüntetése. Köz-
életünk egyik rokonszenves, előkelő tagját
Szunyogh Sándor kir. tanácsost, a debreczeni
pénzügyigazgatóság vezetőjét magas kitünté-
tés érte, melyhez szívesen gratulál Debreczen
művelt közönsége. Ugyanis Wekerle Sándor
miniszterelnök, pénzügyminiszter arról értesít-
ette a városi közigazgatási bizottságot, hogy
Ő Felsége a király okt. 2-án kelt legfelsőbb
elhatározásával Szunyogh Sándor kir. taná-
csosi czímmel felruházott és a debreczeni pénzü-
gyigazgatóság vezetésével megbízott pénzü-
gyi tanácsost mostani állomás helyén való
meghagyás mellett VI. fizetési osztálybeli
pénzügyigazgatóvá a rendszeresített illetm-
nyekkel legkegyelmesebben kinevezte.

* Megvadult lovak. Pájer József lovai,
melyekkel szekeren egy rakás üveg-árut száll-
ított fel az üzletben, a visszatérés alkalmá-
val megvadultak s örült vágtsással szágul-
dottak végig a piacon, magukkal vonszolva
a szalmával telt szekeret. Az utczán járó-kelők
között nagy pánik támadt s ezer szerenese,
hogy szerencsétlenség nem történt. A nagy-
templom előtt azonban a kut bódénál sikerült
többeknek a lovakat megfékezni.

* A hadmentességi adó. Pár héttel
előztt kihordatta a város adógyosztálya a
czédulákat, hogy a hadmentesek fizessék be
adójukat. Azok, akik erről a figyelmeztetésről
megfeledeztek, hétfőtől kezdve már kamatot
is fizetnek adójukra. A jövő hónaptól kezdve
pedig az adóbehajtásra nézve szigorúan jár-
nak el erre a hivatottak.

* Megörült tanuló. Ludvig Jenő föld-
műves iskolai hallgató vasárnap délután a kol-
légium második emeletéről le akart ugrani.
Tetteben két jogász barátja akadályozta meg
s midőn zavaros beszéde is felhívta figyel-
müket, orvosért küldtek. A megjelent Pállay
Miklós dr. az elmezavar tüneteit konstata-
lta a szerencsétlen azonnal intézkedett a
közkórházba szállításáról. A szánalomra méltó
fiatalember utazási mániában szenved.

* A debreczeni iparos ifjuság önképző
egyletének 100-as vigalmi bizottsága K i s s
Sándor elnöke alatt gyűlést tartott. E gyű-
lésen elhatározottak dalestélylyel egybekötött
társasvácsora rendezése; idejéül e hó 28-ika,
helyiségül pedig a Korona vendéglő nagy-
terme. A vacsora feladását 25 — egytől egyik
előkelő iparos családból való — szép leány
fogja eszközölni, kik is hír szerint egy prima
magyaros ruhában fognak megjelenni. Vac-
sora után nemzetközi pósta levelezést rendez
díjazással. Díjat nyer azon ur és hölgy, ki a
legtöbb írott levelezőlapot mutatja fel. Díj
egy-egy torta. Az estélyre való belépti díj
melyben a vacsorára is befoglaltatik 1 forint
állapítottatott meg.

* Jövő évi ujonezozás. A honvédelmi
miniszter elég korán ugyan, de már is gon-
doskodik a jövő évi sorozásról. Így a megyé-
nél, valamint a városnál is elrendelte, hogy
az 1895. évi ujonezozásra nézve már most te-
gyék meg a szükséges intézkedéseket.

* Ragályos állati betegségek Debre-
czenben és területén. Október első felében
megejtett állatorvosi vizsgálat alkalmával
kitűnt, hogy városunkban és területén a kö-
vetkező ragályos állati betegségek merültek
fel: sertés orbáncz egy pusztán, takonykor
egy pusztán, száj és körömfájás két udvaron,
sertés orbáncz egy udvaron.

* A debreczeni önkéntes tűzoltó tes-
tület a városi tanácshoz folyamodott, hogy
az új laktanya szükséges átalakításával, a
munkálat meghatározása és vezetésével a tes-
tületet bizza meg. A tanács hozott végzésé-
ben a testületet arra szállította fel, hogy te-
gye magát a város mérnöki hivatalával érin-
kezésbe s hogy a felmerülő költségek,
amint hogy ilyenek lesznek is, ne a testület,
de a házi pénztár terhére eshetnek.

* Gazdászok mint tűzoltók. A bel-
ügyminiszter rendeletéhez képest a gazdasági
intézetek hallgatói a tűzoltásban gyakorlati-
lag is kiképzendők. A debreczeni önkéntes
tűzoltó testület parancsnoksága e miniszteri
rendeletből kifolyólag felszólította a debre-
czeni gazdasági tanintézet hallgatóit, hogy a
tűzoltó testület kebelébe a gyakorlati kiké-
-

zés czéljából lépjenek be. Eddig már 20 gazda-
sági tanintézetbeli növendék jelentkezett, a
kiket már a jövő héttől kezdve külön gya-
korlati órákon képeznek ki a tűzoltó lakta-
nyán.

„Meg kell hálnom!“

Kipirult areczal, lihegve állit egy fiatal
leány ma reggel a rendőrkapitány elé. Szót-
lanul megáll, ziháló mellére szoritja a kezét
és elkezd zokogni, keservesen. Aztán csillapult
kevessé, s összetett kezekkel áll a kapitány
asztalához. Szól és hangja reszket.

— Kapitány ur, az égre! mentsék meg
Károlyt! S ezzel kivon a kebléből egy kicsiny
czédulát, kiteriti a kapitány asztalán, s kötény-
nyébe eltakarva arezát sir, nagyon sir.

A kis papirosra ez volt írva nagy otromba
betűkkel: „Meg kell hálnom. Károly!“

— Ki az a Károly, mondja.

A leány lekajja kötényét az orezájáról
s könyes szeméit lesüti szemérmtesen.

— Az én kedvesem.

— Mi a neve néki?

— Kohcsok Károly, szabósegéd.

— S miért írta ezt a levelet?

— Összepöröltünk, szól a leány, s zokog
megint.

— Ne sirjon kérem, mesélje el, hogy
történt a dolog?

A leányzó kebléből kiszakad egy nehéz
sóhaj, s visszafojtja könyeit.

— Ugy történt könyörgöm, hogy féltett
engem a Bazsa Gyurától, attól a vörös vasuti
fékezőtől, s lesett rám folyton. Tegnap este
aztán meg akart ütni, aztán a fejéhez vágtam
egy czipőhuzót. Ma reggel ezt a levelet kül-
dötte. Jaj, jaj, istenem, istenem!

— Jól van kérem, most csak menjen
haza, majd én intézkedem.

... Délután egy veszedelmesen „beru-
gaskodott“ férfit vezet egy rendőr a rendőr-
kapitány szobájába. Alig birt állni előtte s
folyton mosolygott, meg füttyölni próbált.

— Hogy hívják magát?

— Mán mint engem? hehehe, Kohcsok
Károlynak.

A kapitány elébe tartja a czédulát.

— Hát maga írta ezt a levelet?

A derék ur összeránczolta a szemöldökét
s szörnyü komolysággal pislogott. Aztán ki-
vágta a mellét büszkén.

— Bizony én ám, ugy-e szép írás mi?

— Nem arról van itt szó. Miért írta ezt?

Kohcsok Károly ur nagy gradezzával
a zsebébe mélyesztette a kezét, s előre csapta
a jobb lábát s dudolt:

— „Csak azért, csak azért.“

A kapitány felpattant s megragadta a
jókedvü ur gallérját.

— Feleljen tisztességesen, mert rögtön
beesukatom.

Kohcsok ur, mintha fáznék, ugy remegett.

— Kérem, kérem felelek.

— Hát mért írta? öngyilkossá akart
lenni, mi?!

— En? En?

— Talán nem?

— Persze nem.

— Hát mire való volt azt irni?

— Hogy meg kell hálnom?

— Azt.

— Jézus Máriám, hát persze, hogy mu-
száj egyszer meghálnom; bár ne kellene.

A kapitány nevetett s a derék ur kitán-
torgott a szobából.

Ujdonságok.

— Egyházak. Vasárnap az ev. ref. temp-
lomokban a következő lelkészek tartanak is-
teni tiszteleteket: a nagytemplomban: D i c s ő f i József, a kistemplomban: S z i l á g y i
Imre, az ispotálytemplomban: K. T ó t h Kál-
mán, a Kossuth-utcai templomban: M i n d s z e n t i Imre. — Az ág. hitv. templomban
délelőtt tíz órakor M a t e r n y Lajos lelkész
tart isteni tiszteletet. A róm. kath. templom-
ban a nagy misét W o l a f k a Nándor dr.
tartja.

— **Az új törvények életbe lépte.** A sommás eljárásról és a fizetési meghagyásokról szóló új törvények, melyek a járásbírók előtti eljárást lényegesen megváltoztatják f. évi november 1-én lépnek életbe; ezután a járásbírók előtti ügyekben fellebbezés esetén a kir. törvényszék lesz a második fórum, a hol az ügyek szóbelileg újra fognak tárgyalatni, a felek, ezek képviselői, tanúk és szakértők meghallgattatni.

— **Kossuth Ferenc** október hó 21-én utazik el Nápolyból. — Utközben megáll Flórenczben és Milanóban, hogy az olasz királynak bemutassa bucsuhódolatát. Kossuth október hó 24-én este 10 óra 35 perczkor érkezik Budapestre Kossuthot politikai barátai, különösen a függetlenségi és 48-as párt tagjai meleg fogadtatásban akarják részesíteni.

— **A debreczeni iparos segédek** továbbképző és szakrajtanfolyama vasárnap d. e. 8 órakor nyílik meg az áll. főreáliskolában. Felhívjuk rá az érdekelt mesterek és segédek figyelmét.

— **A kanyaró fellépése.** Dr. Pallay Miklós sürgős jelentést terjesztett a hatóság elé, hogy a gazdasági tanintézet pallagi tanuján a kanyaró járványszerűleg lépett fel. Dr. Pallay Miklós a hatóságnak azt a javaslatot tette, hogy a pallagi iskolák a kanyaró járványos fellépésére tekintettel bezárassanak. Amennyiben a javaslatot maga az intézet orvosra tette, pillanatig sincs okunk kételkedni abban, hogy a szükségesnek bizonyult óvintézkedések teljesítésén kívül a jelzett kérelmet is teljesíteni fogja a hatóság.

— **Kísérlet a serummal a debreczeni közkórházban.** Behring és Roux professzorok kutatásainak igen örvendetes eredménye a serum. Ez a neve annak a szernek, melylyel a tudós tanárok meglepték a világot és e szerrel tudják állítólag a gyermekpusztító difteritist gyógyítani. — Az ország több városában tettek kísérleteket s ezek a mellett szólanak, hogy a serum gyógyító hatása ma már bizonyosra vehető. Számítalan anya szíve dobban e hír hallatára, hogy megvan az eszköz, melylyel védekezhetik az ember a gyermekirtó halál ellenében. A kísérletezést csütörtökön megkezdették a debreczeni közkórházban is, ahol Jónás József másfél éves kis gyermek és még két 4 és 5 éves gyermek fekszik difteritiszben. A serummal való gyógykezelést dr. Ujfalussy József dr. Sárvány Gyulának a város tisztifőorvosának és dr. Komáromy Sándornak a közkórház egyik orvosának jelenlétében eszközözték.

— **A Kereskedő ifjnk önképző egyesületének dalköre** november hó 3-án daltestélyt rendez a Margit fürdő disztermében. Műsor a következő: 1. „Magyar Király” induló Hubertől Rácz Károly és zenekara kísérete mellett. 2. A „Bárd” Silehertől. 3. Népdal egyveleg „Ereszkedik” Tóthtól. 4. „Virágnak mondhatnának” Hámtól. 5. „Népdal egyveleg” „Borus az ég” Riegertől. A pártoló tagok szabad jegyeiket használhatják, belépti díj 1 frt.

— **A tanács és a városháza építési tervei.** A városháza építési tervei felett már meghozta javaslatát a nagybizottság, ez építkezési bizottság meghozta csütörtökön tartott ülésében határozatát a tanács is. A tanács ugyanis elfogadta a javaslatot, a melyet a bizottság egybehangzóan elébe terjesztett s kimondotta, hogy a Hortobágy és Délibáb jellegű tervek készítőinek kiadja a 300—300 forintos pályadíjat. Ezzel egyidejűleg, támaszkodva a szakértők s a bizottságok véleményére, felhívja a tervek készítőjét, hogy az építési programban foglalt, de a tervezetben ki nem vitt hiányokat pótolják és december hó 15-éig a városi tanács elé terjesszék. A tanács csak ezután fog dönteni a felett, kit biz meg a két pályadíjnyertes munka szervezője közül az építkezés keresztvitelével. Ezután a tanácsülésen felbontották a jeligés levélkéik közül a Hortobágy és Délibáb címűeket. Az előbbiből Gerster Kálmán debreczeni, az utóbbiból Andriányi Géza és társa budapesti építész neve tűnt elő. A többi jeligés levélkéket a tanácsülésen elégették.

— **Dr. Wolafka Nándor püspök nevenapja** alkalmából csütörtökön este hat

órákor kedves ünnepet rendeztek a róm. kath. leányiskola növendékei, melynek pénteken még folytatása volt. A csütörtöki ünnepség igen szép számu közönség jelenlétében üdvözlő énekkel vette kezdetét, mely után Megyeri Ilma növendék beszédet tartott a szeretett püspökköz. A rokon cz. gyermek színjáték előadása következett ezután melynek szereplői nagyon ügyesen játszottak. Az ünnepélyt élőkép csoportozatok, majd a Wolafka püspök beszéde zárta be. — Ma délután pedig a felsőbb növendékek rendeztek ünnepélyt a püspök nevenapja alkalmára, melynek műsora a következő: 1. Üdvözlő dal. 2. Üdvözlő beszéd. 3. Hit, remény és szeretet (élőkép). 4. Ósz (karének). 5. Jósno (élőkép). 6. Madár hangok (szavala). 7. Virágok boszuja (melodráma). 8. Üdvözlő dal. — Az ünnepélyen csak meghívott vendégek vehettek részt. A püspök-plébánosnál pénteken számosan tisztelegtek a plébánián Wolafka dr. nevenapja alkalmából. A kitűnő férfi, a Fole-ráns eljárásnak egyházi dolgokban is mintaképe, mály meghatottsággal fogadta a jókívánásokat.

— **Czipész, eszmadia munkások és kisiparosok szakegyesülete.** Kecskés Péter, a debreczeni czipészek, eszmadia munkások és kisiparosok szakegyesületének ideiglenes elnöke Simonffy Imre kir. tan. polgármesternek bejelentette, hogy október 21-én délután 3 órakor a eszmadia ipartársulat árusarnokában a debreczeni czipész és eszmadia munkások alakuló közgyűlésre jönnek össze. Az alakuló közgyűlés tárgysorozata a következő: 1. Az alapszabályok felolvasása. 2. A szakegyesületek célja. 3. Az ideiglenes választmány jelentése. 4. A tisztviselőkar megalakítása és indítványok.

— **A szerb királyt,** aki most királyunk vendége volt, Ó felsége ismert szívvelgyességgel fogadta Budapesten, a honnan Gödöllőre mentek, ahol ez alkalomból udvari vadászat rendeztetett, mely, daczára az esős időnek, szép eredménynyel végződött. A fiatal szerb király ügyes vadásznak mutatta be magát, daczára rövidlátásának. — Budapest nevezetességeinek megtekintése után egyenesen a német császár látogatására Berlinbe utazott.

— **Csaló szövetséget.** Az „Iparegyesületi hitelintézet” zálogházában alkalmazott becsüsnek Király Istvánnak feltűnt, hogy szeptember 24 óta Scheuer Ábrahám helybeli órási fia Mózes többször vitt be arany láncokat, melyekre a becsüs a kért összeget rendesen megadta, mert a láncok súlyosak voltak s a fiu nem kért a láncokra nagy összeget. Később ismét vittek be láncokat, de Scheuer Mózes nem maga ment be, hanem vagy Braun Sándor, vagy Scher Elek, vagy pedig Rósenfeld Gyula kereskedősegédekkel küldte be. Kedden ismét bevitt a Scheuer fiu egy arany láncot s a becsüsnek eszébe jutott: jó lenne tüzetesebben megvizsgálni a láncot. A választó viz azt mutatta, hogy a lánc arany, de midőn megreszeltte s úgy tett kísértetet a választóvízzel, rögtön megtudott mindent: a lánc réz s vastagon be van aranyozva. — Rögtön megvizsgálták a többi láncokat is s kitűnt, hogy valamennyi réz. Az esetről azonnal jelentést tettek a főkapitányságnak s Margittai Sándor rendőrfogalmazó, Király István becsüssel és Ember Lajos zálogházi könyvelővel elmentek Scheuer Ábrahám üzletébe, de a Mózes fiu mindent tagadott, sőt ki d o b á s s a l fenyegette őket. — Azonban a tanuul magukkal vitt Braun Sándor helynélküli kereskedőségét, ki már egy éve állomás nélkül jár-kell a városban, szemébe mondott mindent a fiunak, ki ezután sem akart semmit beismerni. Azonban a vizsgálat kiderítette, hogy a csalásról volt tudomása neki is és az apja megbízásából követte el és társai, kikkel a tárgyakat beküldötte szintén tudtak a csalásról. Az ügyet áttették az ügyészséghez s a vizsgálatot most ez folytatja.

— **Szappanosok sajtópöre.** Szerdán volt a debreczeni kir. törvényszék előtt annak a két érdekes sajtópörnek a végtárgyalása, melyet Schwartz Lázár indított a szappanos társaság ellen s melyet ezek viszont ellene támasztottak. A Schwartz jogi képviselője

Harstein Lajos dr. volt, a szappanosoké pedig Nagy Lajos dr. A sajtóügyi tárgyalás az egész napot igénybe vette. Az esküdtek 167 kérdést kaptak s este fél tizenegy órákor hirdették ki a verdiktet, melynek értelmében Schwartzot egyhangulag, a szappanosokat 8 szóval 4 ellen vétkesnek mondták ki egy-egy rendbeli becsületsértésben. A törvényszék ítélte értelmében a szappanosok egyenként 100—100 forint fő és 50—50 forint mellékbüntetés, Schwartz pedig 40 frt fő- és 20 frt mellék büntetés pénz megfizetésében marasztaltattak el.

— **A csodarabbi halála.** Mármaroszigeten Leifer Mordeka bustyaházi csodarabbi szívvelgyűlésben meghalt. Leifer a nyáron, mint annak idején megirtuk, több hetet töltött, Ó-Budán, s lakása valóságos buszujáró helye volt a fővárosi zsidóságoknak.

— **A hortobágy öntözése** ügyében az előkészítő bizottság október hó 30-án tartja első ülését, melyen megjelennek a földmivélsügyi minisztérium részéről Bolla Mihály és Józsa László műszaki tanácsosok is. A bizottság ugyanezkor helyszíni szemlét tart a Hortobágyon, ahol Király Gyula tanácsnok fogja kaulauzolni a bizottság tagjait.

— **A kinek bárba van.** Felcizitálnak egy uri embert a rendőrséghez, hogy szép szerével kivegyék tőle vajjon volt-e igazán párba, mint ahogy azt város szerte beszél-

— Uram! szól hozzá a kapitány ur. — Ön eldicsekedett azzal, hogy párba volt. Igaz ez?

— Igaz! Volt, van és lesz is.

— Hát hogy beszélhet ön így?

— Nagyon egyszerűen, mert most már nemesak pár, de több bajom is van, Mivel pedig ember baj nélkül nem lehet, nem élhet. még ezután is lesz.

A józü tréfát csak így értették meg igazán.

Színház.

Szombaton A Csiterás előadása elég szép közönséget vonzott a színházba. A szereplők minden tőlük telhetőt elkövettek, hogy a közönség jól mulasson. — Az elismerés tapsaira legjobban rászolgált Ferenczi, ki Pabló csiterás romantikus izü, de mindvégig lelkes dalait igen szépen énekelte. — Partnerének, Margó Zelmának, nem volt ilyen szerencsés estéje. Jól játszott, de ez nem tudta pótolni énekének fogyatékosságát. — **Galyassy** Paula izléssel adta elő énekszámait, így különösen első felvonásbeli indulóját, melyet meg kellett újránia. Igen sikerült alakítást mutatnak be Krémer és Rózsa hegyi a két ügyetlen titkos rendőr szerepében mindvégig jó izüek voltak, a nélkül, hogy tulzásba mentek volna. **Nyilassi** és **Loesarekné** a legjobbat nyújtották, a mit csak lehetett, örökös derütségben tartva a közönséget. A karok korrektül működtek.

Vasárnap Than Gyulának lapunk szerkesztőjének három felvonásos népsziműve a „Paraszthúság” került színre, meglepően szép siker mellett. A darab meséjét most mellőzve, itt csupán a szereplőkről emlékezünk meg. — **Arday** Ida Bokorné drámai erőben bővelkedő szerepét igazi bensőséggel és művészettel játszotta meg. **Pethes** is igyekezett kellő színben feltüntetni a hűtlen férjet, ki nejét elhagyta s új házasságra akar lépni. — **T. Ellinger** Ilona kedves parasztleány volt, dalait egytől-egyig megkellett ismételnie. **Sándor** Emil, **Bács** és **Rózsa hegyi** szerepüket kellőképpen kiaknálták s igen elfogadható alakítást nyújtottak. **Krémer** és **Loesarekné** igen mmlatságosak voltak. A szerzőt minden felvonás után lámpák elé szölitették.

Hétfőn a „Paraszthúság”-et adták másodsor, képen sikerrel.

Kedden a kis alamuszit adták másodsor, telt ház előtt. Első előadása alkalmával elmondtuk ugy a darabról, mint a szereplőkről véleményünket, most újból konstatáljuk, hogy a közönség igen jól mulatott a mulatságos helyzeteken s a szereplők is általában a legjobbat nyújtották. A szereposztásban annyí

változás esett, hogy a Galyasi multkori partiját Margó Zelma énekelte, ő pedig Mary szerepét játszotta. — Az operette már is teljes népszerűségnek örvend színházlátogató közönségünk előtt. Hisszük, hogy még számos telt házat fog csinálni.

Szerdán Sardou Viktor Jó barátok ez. vigjátéba került színre. Tapolczay Tholán orvos szerepében művészi felfogással oldotta meg nehéz feladatát. Arva és Pethes igen szép, művészi tanulmányozásra valló alakítást nyújtottak és minden tekintetben rászolgáltak a közönség lelkes tapsaira. Bácsa jóbarátoktól félrevezetett férjet igaz vonásokkal ruházta fel és valóban hitette el velünk. Püspöky, Sándor, Krémer a színelvű jó barátokat kitűnően játszották meg. — Bácsné kis szerepében épen nem rontott. — A kis Bajnóczy Valéria nagyon fess fiúcska volt. Szeretnők már ezt a kedves lánykát nagyobb szerepben látni, pl. olyanban, mint a Figaró házasságában a Zsuzsa szerepe volt, hogy kétségtelen tehetsége érvényesülni tudjon.

Csütörtökön A Czigánybáró került színre színházunkban elég jó előadásban. Közönségünk mindenkor szívesen hallgatja a Strass kedves, fülbemászó zenéjét, de talán legszívesebben a Czigánybárót, melyhez szöveget kossorus költőnk bájos regénye szolgáltatott. — Galyasi Paulának és Kozma Istvánnak az idei szezonban tegnapi volt az első szerencsés estéjük. Galyasi Arzéna szerepében elfogadhatóan énekelte és helyesen játszotta. — Harmadik felvonásbeli Izé dalát szépen adta elő. Kozma úgy látszik, egy kis vigyázzal igen jó tenorista lehet a vidéken. Félsgugyralásaival az este fölhagyott és a mi fő, tisztán énekelte. — Hangjának csengése a felsőbb regiszterekben volt leginkább érezhető, a mezőben kissé lágynak mondható. Ruzsinszky Ilona (Saffi) méltó partnere volt, mivel a második felvonás Szem szembé néz dalát művészi énekelte. — Ruzsinszky Ilona a vidék egyik legjobb Saffija. Belépőjét, a Jón cigány karavánt, bravurosán adta elő. Margó Zelma elég jól alakított, de az éneke nem elégtelt ki. Nyilassai pompás Zsupán volt, Krémer, Rózsahegyi, Ferenczy hozzájárultak a jó előadás sikeréhez. A kar, az első felvonásbeli hajólegények dalát kivéve, kellőleg megállta helyét. Az elrendezésre vonatkozólag az a megjegyezni való, hogy a népe a színtér közepén tömörüljön össze, hanem kellőképpen oszoljon szét. A páholyok némely fecsegő publikumai, kik hangos nevetéssel zavarják az előadást, nagyon kisvárosias magaviseletet tanúsítottak.

Pénteken Hugó hatásvadászó rémdrámája A notre damei torony harangozója került előadásra. Szívesebben vennénk, ha igazgatónk a leszállított előadásokra magyar történeti darabokból ciklust válogatna össze, minthogy ilyen értéknélküli műveket adat elő. (— ö.)

* **Bács és Bácsné**, szintársulatunk két jeles tagja, kiket Tiszai virágvasárnapkor Leszkaytól hódított el, jövő virágvasárnapkor ismét visszaszerződtek Aradra Leszkayhoz. E nagy szorgalmu, ambiciózus, intelligens, jó izlésű és kiválóan tehetséges művész-pár elvesztését őszintén sajnáljuk.

* **Tapolczai Dezsőt**, kitűnő bonvivant színészünket Leszkay aradi szinigazgató igen előnyös szerződéssel kínálta meg. Tapolczai azonban régi ígérteit megtartva, újabb egy évre ismét Tiszai Dezsőhöz szerződött.

* **A délutáni előadások.** Tiszai Dezső tudvalegőleg folyamodott a belügyminiszterhez, hogy Debreczenben vasárnap délután is tartasson előadásokat. Mint értesülünk, a belügyminiszter ezzel a kérdéssel kapcsolatban legközelebb oly rendeletet ad ki, mely szerint a délutáni előadásokat csak úgy engedi meg, ha a délutáni és esti előadások közt legalább két órai szünet van és délután egészen más személyzet játszik, mint este. Ezt a rendeletet a színház óriási lelkesedéssel fogják fogadni. De kétségtelen, hogy ennek a rendeletnek szó

szerint való végrehajtása a délutáni, illetőleg egy nap két előadás tartását lehetetlenné tenné; a mi különösen oly színházak igazgatóira lenne súlyos anyagi csapás, mint például az aradi, a hol a vasárnap délutáni előadások fölérnek — tizenöt-húszezer forint szubvenzióval.

* **Heti műsor.** A jövő hét műsorát a következőleg állapította meg Tiszai Dezső szinigazgató:

Vasárnap: Csillaghullás, népszimű.
Hétfő: Tamás bátya kunyhója, szimű.
Kedd: A kis alamuszi, operett.
Szerda: Benviton család, vigjáték.
Csütörtök: Otthon, szimű.
Péntek: Robinson Crousoe, szimű.
(Gyermekelőadás, leszállított helyárrakkal.)
Szombat: Klári, operett. (Először.)
Vasárnap: Klári, operett.

* **Előkészületen vannak** a következő sziművek: Egy bolond gondolat, Boccacio, Faust (opera), Bányamester (operett), Haramiak, Esopus. Műsor változás esetére kitűzetek: A czerterás, Jó barátok, Ferreol.

A divat köréből.

A prém. A téli prémes felöltők már mindenütt ott pompáznak az elegáns párisi kirakatokban. Czobolyok, fekete rókák, vidrák és asztrakánok tündökölnék elő a hatalmas üvegtablák mögöl, jaquettek és gallérok köpenyek alakjában, melyek közt erős versengés folyik az idén, melyben minden valószínűség szerint utóvégre mégis a jaquette lesz a győztes. Mihajlovics Pál, a czár udvari szállítója, kinek Párisban nagy üzlete van, fél jaquette és fél köpenyalakokat teremtett, melyek előreláthatólag szintén nagyon felkapottak lesznek. — Nagyon elegáns téli felöltő a Mária Anónia galléroköpeny is, vidrabőrű avagy czobolyból hermelin bélésű. És Mihajlovics mindeme téli öltönyöket úgy állította ki, hogy a szörme ne vegye el a nők karesuságát, hanem megtartja a természetnek egész nyulánkságát és kecsességét.

A butorok szövetei. A télen a butorok szöveteinél a violaszín lesz a kedvelt és ennek változatai. Alkalmazni fogják rajtok a rojtokat és zsinórokat, utánozva bennök az antikot. Az ilyen butorszövetek ára Párisban egy francról nyolc franc 50 centimeig terjed. Ezek között legújabb a csikos bayader-szövet és a melyet Beauvaisnek neveznek.

Apróságok a toilettehez. A zsebeket és ruhahasítékokat ujjában rugós csatokkal kapcsolják össze. Ezek a rugós csatok 8—8 centiméter hosszú, szövettel bevont, gombbal ellátott aczélrugók, melyeket a zseb vagy hasíték hosszában alól és felül varrnak fel és két végükön olyanformán gombolnak be, mint az egymásba nyomott keztyűgombok. — Divatos szoknyaemelőket viselnek most, melyek felülmúlnak minden eddigi ilyen találmányt. A függőleges, bevágásokkal ellátott aczélrugók, a melyet a felső végén a szallagjánál fogva a szoknyára erősítenek, egy elmozdítható, a felső részén széles kapcsolóval ellátott vízszintes rugót tart; a kapcsolót tetés szerint akasztják a függőleges rugó valamelyik vágásába. A haránt fekvő rugó öt lyukába öt szalagvég van erősítve és az öt szalagvéget öt helyen a szoknyához varrják. A kapcsolónak a legfelső vágásba akasztása felemeli a ruha egész alját és pedig kecses ránczokba osztva.

A toilette-köpenyek reformja. A csipkegalléros battiszt fésülködő köpenyekkel már nem igen elégedett a hölgyvilág, mert a csipke-köpeny éppen nem akadályozza meg, hogy a kihullott hajkorpa és a haj a nyakba ne hulljon. Most ezen a bajon segít a Waise-féle fésülködő köpeny, melynek keményített stuart-galléra van. Ez a gallér egészen a nyakhoz tapad és felfogja a kihulló korpát, haját. A párisi hölgyek nagyon praktikusnak mondják az ilyen köpenyeket.

Irodalom.

* **Kakas Márton** Sipulus éleztáplájának eddig három száma jelent meg, mindegyikkel beigazolta, hogy méltó volt az érdeklődésre, amelylyel fogadta a közönség. Előfizetési ára egész évre 4 frt.

Közigazgatás.

— Budapesti értéktőzsde. —

Budapest, 1894. október 13.

A „Belvárosi bank és váltó üzlet“
Hecht Samu (Kossuth Lajos-utca 13.) jelentése a „Debreczeni Lapok“ részére.

Utolsó jelentésem óta a helyzetet előnyösen befolyásolta Wekerle azon nyilatkozata, miszerint pénzügyeink annyira javultak, hogy 3% os hitelt jogosan igényelhetünk. A magyar államháztartás 35 millió és Ausztria 23 millió felesleg a külföldön is méltányoltatott, a mi járadékaink emelkedésében nyilvánult.

A politika utóbbi időben többé kevésbé szerepet játszik: jelenleg is Afganisztán uralkodójának betegsége idézett elő a londoni tőzsdén árfolyamesést és tőzsdénket is befolyásolta.

Az orosz czár betegsége szintén sokakat realitásra bírt. Mind e körülmény gátolja a nemzetközi értékek gyors emelkedését.

Az államvasuti részvényekben kevés forgalom mellett csekély árhullámzás várható.

A déliavasuti részvényekben beállott a jelzett visszaesés. A bécsi spekulánsok nagy mennyiségben szállították a papírokat Budapestre. Valamint az a körülmény, hogy Bécsben a papir huzamosabb időn jegyeztetett alacsonyabban mint minálunk, ki lett aknázva az arbitrage által olyképen, hogy Budapesten eladták a Bécsben vett darabokat. Nem maradt el ezek következtében a visszaesés. Jelenleg a helyzet csak annyiból egészségesebb hogy az árfolyamok Bécsben és Budapesten egyenlők és így az arbitrage az árfolyamot nálunk nem nyomhatja, és a bécsi eladók megelégedtek a hasznot és kezdenek realitálni.

A rimamurányi részvények 2 frt 50-al emelkedtek.

	Okt. 11.	Okt. 18.
Magyar hitel	466.—	466.50.
Leszámitoló.	281.50.	286.—
Városi villam.	257.50.	257.75.
Allamvasut	367.—	367.—
Osztrák hitel	368.—	370.—
Jelzálogbank	279.50.	282.—
Rimamurányi	264.50.	265.—
Déliavasut	107.—	105.25.

Megbizások a budapesti és a külföldi tőzsdékre elfogadtnak.

D^r. VARGA EMIL

egyetemes orvostudor,

KÉPESITETT EGÉSZSÉGTAN TANÁR,

GYERMEK ORVOS.

RENDEL: d. e. 8—9 iq.
d. u. 2—4 iq.

LAKIK: N.-Csapó-utca 364.

Tanuló leányok felvétetnek.

Telefon-összeköttetés.

Első debreczeni mosó-, tisztító- és díszműintézet.
Főter, 1903. sz., a megyeházzal szemben
Weisz Sándor ur házában.

Alólirott bátorkodom a t. urak és hölgyek becses figyelmét a helyben
Főter, 1903. szám alatti

mosó és tisztító intézetemre

felhívni, a hol is naponta 200 darab fehérnemű 24 óra alatt — mindenféle
ártalmas szerek használása nélkül — mosatnak és tisztítottatnak. Minthogy
az előző években is szerencsém volt a n. é. közönség fehérneműit a legna-
gyobb megalégedéssel moshatni, s miután sem költséget, sem fáradságot
intézetem elsőrangú tételében nem sajnáltam, magamat nagybecsült párt-
fogásába ajánlva, vagyok teljes tisztelettel

SPIEGEL MIKSA,

mosó és tisztító-intézet tulajdonos.

Tanuló leányok felvétetnek.

Tanuló leányok felvétetnek.

Tanuló leányok felvétetnek.

Kész női ruhák.

Kész női ruha-raktár.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség becses tudomására
hozni, hogy

kész női divat (confekció) üzletemet

a legújabb divatu őszi és téli árukkal szereltem fel, és azokat a legnagyobb
választékban legolcsóbb gyári áron árusítom el.

Kiváló tisztelettel

Tanenbaum D.

Piacz, a megyeház mellett.

Raktáron tartok nagy választékban kész női
ruhákat, és mérték utáni készítésre a legfényesebb toillettek el-
készítését elvállalom, melyeket a jóhírű Pfeifer és Berger budapesti cég
utasításom szerint készít el.

Őszi és téli felöltők.

Alma kedvelők figyelmébe:

Özv. Udvarhelyi Károlyné urnőnek jelesen ismert,

kézzel szedett

NEMES ALMAFAJAIT

ugymint:

arany kormos, Tafota, Parmen, Kálvil, Téli
búzás, Bőr és Török Bálint — átvettem —

és szokot házhoz szállítva

kilónként 12, 14, 16 krajczárért
árusítom.

Vidéki megrendelések a legnagyobb figyelemmel eszközöltetnek.

Tisztelettel

RAICSGYULA,

fűszerkereskedő, N.-Hatvan és Kis-Mester-utca sarkán.

Bundák és karmantyuk.

Ésőköpenyek.

Felhívás!

Tisztelettel bátorkodom a n. é. közönség
b. figyelmét felhívni azon körülményre, hogy

ELSŐ DEBRECZENI

mosó intézetem

FŐPIACZ,

Weisz Sándor ur házában van,

a mire különösen felhívom a n. é. közönség
figyelmét, nehogy czégem és helyem elcsere-
lése által félrevezetéseknek helye legyen és
másnál ártalmas anyaggal vegyített mosatá-
sok, mint általam teljesített munka tűnjék fel.

Ezuttal jelentem, hogy mosó és tisztító-
intézetemet még egyszerannyi személyzettel
szaporítottam és e czélból Bécsből és Buda-
pestről a legelső munkásokat és munkásnőket
alkalmaztam és most már fokozottabb erővel

teljesen a bécsi és budapesti mű-
mosó intézetek módjára tisztítottatnak és
mosatnak

minden e szakmába vágó munkálatok.

Kérem a n. é. közönséget czégemet
el nem cserélni, mert én csakis azért va-
gyok felelős, ami nálam készül.

Köszönve az eddigi szíves pártfogást,
kérem azt részemre továbbra is fentartani.

Tisztelettel

Spiegel Miksa,

az első debreczeni mosó és
tisztító intézet tulajdonosa,

Főpiacz, Teleky utczával szemben.

ÜZLETÁTHELYEZÉS.

1895. január 1-sején

Kossuth-utca 22-ik sz. a.,
a Komáromy-ház mellett történendő

üzletáthelyezés miatt

van szerencsém a n. é. hölgyközönség
szíves tudomására hozni, hogy az

őszi és téli idényre

dusan felszerelt

női és gyermek nagy kalap raktáramat

feltűnő olcsó árak mellett

bocsátom rendelkezésre.

Minél számosabb látogatást kérve,
maradtam

kiváló tisztelettel

EMERICH ARNOLD

női divat üzlete

Debreczen, főpiacz dr. Ujfalussy-ház 2137. sz.

ROTT L.

legnagyobb női-divat és felöltő áruháza Debreczenben.

T. OZ.

Sok oldalról nyilvánított óhajtnak eleget téve, üzletemet az 1894-iki őszi és téli időnyre egész ujonan berendeztem, a legújabb női ruha szövetekkel a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig, valamint dús választékú női CONFECTIONÓ ujdonságokkal.

Árubázam egy osztályát pedig az ugynevezett olcsó pártie árukkal rendeztem be, melyeket bámulatos olcsó áron árusítom el.

Női ruhák saját műhelyemben elsőrangú munka erőik által a legrövidebb idő alatt olcsó áron készíttetnek.

Becsés pártfogását kérve, kiváló tisztelettel

ROTT L., Debreczen,
főpiacz.

Ajánlom alantí áruimat rendkívül olcsó áron.

Női divat áru-osztály.

Sima és mintázott színes divat-kelmék,
Selyem-árak a legolcsóbbtól a legfinomabb minőségig.
Fekete divat és gyász-szövetek,
Cosmanósi és francia Barchetek,
Női posztók és Casánok,
Szaten és atlacz paplanok,
Ágy- és asztal-terítők, függönyök,
Berliner, Posztó és nagy menyasszonyi selyemkendők,
Plüch, selyem, bársony és szabó kellékek.

Női Confectionó-osztály.

Angol őszi gallérok 2.50—10 frtig.
Esőköpenyek 3 frttól 14 forintig.
Téli Jaquettek 5.50-tól 20 frtig.
Bolyhos Lupp kabátok 10—16 frtig.
Selyem plüsch Jaquettek 20 frttól 45 forintig.
Selyem plüsch félradok 20 frttól 60 forintig.
Fél és egész hosszú körköpenyek 15 frttól 36 forintig.
Bundák a legolcsóbbtól a legfinomabbig.
Gyermekek felöltők rendkívül olcsó árban 3—10 forintig.
Muffok, sapkák és szörme garnitúrák bámulatos olcsón.

Pártie-áru osztály.

Dupla széles divat kelmék 25—38 krig.
Női posztók 30—55 krig.
Loden 26—40 krig.
Angol chaviott 33 krtól 55 krig.
Fekete tenőrök bámulatos olcsó árban.
Más barchetek 19 krtól 33 krig.
Francia barchetek 30 krtól 40 krig.
Szepeasségi czérna vászon l vég 5—6.50-ig.
Schiffon l vég 4.60-tól 7.50-ig.
Aréz fátol 20 krtól 40 krig.
Fekete női harisnya 30 krtól 60 krig.
Selyem graciósa ernyők 2 frttól 2.50-ig.
Flanell és gyapju takarók 2.40-tól 2.60-ig.
Szövet függönyök l ablak 1.50-től 4.80-ig.

És még sok fel nem sorolható olcsóságok.

Hölgyek figyelmébe!

HEIMAN ÉS HALMÁGYI

DEBRECZEN, Főtér.

Ajánlják dusan felszerelt nagy raktárukat

a legújabb

női felöltők,

eredeti

párisi és berlini Modellek,

őszi gallérok, Jaquettek, kabátok, esőköpenyek, caeppek, mantillák, bundák, — bőrköpenyek, leány- és gyermek-felöltők és garnitúrák, különlegességek szörmeárukban, u.m.:

caeppek, gallérok, garnitúrák, sapkák,

karmantyuk (Muff).

Mindezek a legfinomabbtól a legjutányosabb árig kaphatók és felülmul minden sokat ígérő verseny céget.

Új iparág Debreczenben.

Alulírott van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy helyben az „Arany Bika” szálloda épületében a mai kor igényeit minden tekintetben kielégítő

tajtékpipa metsző üzletet

nyitottam, hol csakis saját készítményű PIPÁKAT árusítok el, valamint minden szakmába vágó javításokat, pipa-viaszkolást és tisztítást jutányosan elvállalok.

Kiváló tisztelettel

Schwartz Dániel,

tajtékpipa metsző.

Ugyanott egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.

2 arany
12 ezüst
érem
9 dísz- és
elismerő
okmány.

Kwizda Ferencz János

Kwizda-féle

Védjegy

Védjegy.

Restitutionsfluid

cs. és k. hiv. szab. mosóvíz lovaknak.

Egy palaczkkal frt 1.40 o. é.

30 év óta udv. istállókban valamint katonai és polgári nagyobb istállókban is, használatban; nagyobb erőfeszítések előtt és után orv. sítésül; továbbá fizamodások, rándulások, az inak merevsége s más ily alkalmaknál; képesíti a lovat kiváló teljesítményekre idomításnál.

osztrák-magyar cs. és k. udv. szállító

román kir. udv. szállító

Tessék a főnebbi védjegyre ügyelni, s a vételnél határozottan kifejezni.
Kwizda-féle Restitutionsfluid

Fő letét:
kerül. gyógyszertár
Korneuburgban.

Kapató a gyógyszer-tárakban és drogistáknál

Csillár petroleom házhoz szállítása!

Petroleum házhoz szállítása!

Petroleum házhoz szállítása!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy a házi petroleom szükséglet kényelmesebb megszerezhetője ezéjából, üzlettemmel kapcsolatosan egy arra a célra külön és teljesen megfelelő szállító kocsit rendeztem be, melynél fogva azon kellemes és kedvező alkalmat van szerencsém nyújtani a nagyérdemű közönségnek, hogy petroleom szükségletét anélkül, hogy az edény és szállításért külön díjat számítanék — becses megrendelése esetén pontosan a házhoz szállítatom. — Megemlítem ugyanekkor, hogy a szállítandó 5—10 Literes bádóg edényekbeni csillár petroleom előnye kristály tiszta, világos színe, takarékos szagnélküli égése, és nagyobb világító képessége mely különösen uri szobákban s szalonokban alkalmas és kellemesen használható

literje 24 krajczár.

Továbbá az Amerikai petroleom mely lakásokba, műhelyekbe, gyárakba, igen alkalmas

literje 20 krajczár.

A midőn a t. cz. közörséget e kedvező alkalom felhasználására kérem, ajánlom legújabb igen dúz választékú, **asztali, író, függő és fali lámpa** raktáramat is b. figyelemökbe

teljes tisztelettel

Lám Sándor,

porcellán- és üveg kereskedő.
Hatvan és Piacz-utca sarkán.

Csillár petroleom házhoz szállítása!

Bársony, Selyem és Házi-Blousok

1894.

őszi és téli idényre

ÚJDONSÁGOK

a legnagyobb választékban u. m.:

Angol gallérok, Ceppek, Jaquetek, Esőköpenyek, Téli felöltők, Bundák, Plüsch és Modell darabok, Gyermek-köpenyekben,

RÓZSA LAJOS

női divat termében,
kistemplom-bazár.

Különlegességek gyermek-ruhákban.

Nyomattot 1894. Kutasi Imre kő- és könyvnyomdájában.

Schlafrakok és házi-ruhák, (Matinék)

Női Model kalapok.